

**Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyi
Lənkəran Dövlət Universiteti**

Təsdiq edirəm

**Tədris məsələləri üzrə prorektor
vəzifəsini icra edən**

 doc.Zaur Məmmədov

" 13 " fevral 2026 cı il

Fənn sillabusu

İxtisas: 6004003 - Dövlət və bələdiyyə idarəetməsi

Fakültə: "İqtisadiyyat və idarəetmə"

Kafedra: "İqtisadiyyat və innovativ idarəetmə"

I.Fənn haqqında məlumat:

Fənnin adı: Regional idarəetmə

Fənnin kodu: İPF-B13

Fənnin növü: Əsas

Tədris ili: III (2025-2026). Semestr: IV

Tədris yükü cəmi: Auditoriya yükü-60 saat:(Mühazirə 30 saat,Seminar 30)

Təhsilalma forması: Əyani

Tədris dili: Azərbaycan dili

AKTS üzrə kredit: 6 kredit

II.Müəllim haqqında məlumat:

1. **Adı, soyadı, elmi dərəcəsi:** B/m Axundov Firdovsi Allahverdi oğlu, İbrahimova Nəzrin Azad qızı
2. **Kafedranın ünvanı:** Lənkəran şəhəri, H.Z.Tağıyev, 3 saylı korpus.
4. **Məsləhət saati:** II-IV günlər: saat 14⁰⁰-16⁰⁰
5. **E-mail ünvanı:** fir.axundov@gmail.com, nezrin.ibrahimova1995@gmail.com

III.Tövsiyə olunan dərsliklər və dərs vəsaitləri:

1. Azərbaycan Respublikası regionlarının sosial-iqtisadi inkişaf Dövlət Proqramı (2019-2023-ci illər)
2. Hüseynova X.M, Regional inkişaf proqramları: nəzəri və praktiki məsələlər, Bakı – 2010
3. Nuriyev Ə. Regional siyasət və idarəetmənin əsasları, Bakı – 2011
4. M.M.Mahmudov Regional sosial-iqtisadi inkişafın tənzimlənməsi, Bakı – 2011
5. Əyyubov V.S., Tağıyev A.M. Milli iqtisadiyyatın tənzimlənməsi, Bakı – 2014
6. BMT inkişaf proqramı "Regional iqtisadiyyatın rəqabət qabiliyyətinin yüksəldilməsi istiqamətləri", Bakı – 2020
7. Regional iqtisadiyyatın konsepsiyası, DIA – 2020
8. Abdullayeva S., Azad iqtisadi zonalar-iqtisadi inkişafın potensialı kimi, Bakı, 2018-ci il
9. Рисини.Е.,ТрещевскийЮ.И.«Региональное управление и территориальное планирование».М,2018

10. Рисин И.Е.,Каваленко Е.Т. «Региональная экономика».М,2017

11. Farole T., Akinci G., Special economic zones: progress, emerging challenges, and future directions.

IV. Prerekvizitlər: Fənnin tədrisi üçün ilkin olaraq digər fənnlərin tədrisi nəzərdə tutulmamışdır.

V. Korekvizitlər: Bu fənnin tədrisi ilə eyni vaxtda "Əməliyyatların idarə edilməsi" və "Menecment" fənlərinin tədrisinə ehtiyac vardır.

VI. Fənnin təsviri və məqsədi: Azərbaycan demokratik cəmiyyət quruculuğu və dünya iqtisadi sistemində inteqrasiya yolu ilə irəliləyir. Belə şəraitdə əsaslandırılmış regional siyasətin aparılması, regional inkişafın tənzimlənməsi və idarə olunması aktuallığı ilə dünya təcrübəsinə istinad olunmaqla məqsədli regional idarəetmə formaları geniş tətbiq olunmağa başlamışdır. Regional idarəetmə formasının müvəfəqqiyyətlə tətbiqi bu sahədə çalışan kadrların bilik, təcrübə və bacarığından çox asılıdır.

"Regional idarəetmə" kursu daxilində regional siyasətin tətbiqi, sosial və demoqrafik problemlərin həlli, maliyyə bazasının öyrənilməsi, regional iqtisadi rayonlaşdırma işinin təşkili, regional iqtisadi proqramların təhlili, regional inkişafın dövlət idarəetməsinin təşkili metodları geniş şəkildə işıqlandırır.

Fənnin əsas məqsədi Azərbaycan Respublikasında regional siyasətin və regional idarəetmənin müvəfəqqiyyətlə tətbiqi və öyrənilməsidir.

Fənnin əsas vəzifələri regionların inkişafının dövrün tələblərinə uyğunlaşdırılması, regional proqramların öyrənilməsi və həyata keçirilməsi, regionlarda səmərəli məhsuldar qüvvələrin yerləşdirilməsindən ibarətdir.

VII. Davamiyyətə verilən tələblər: Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmır, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VIII.Qiymətləndirmə: Tələbələrin biliyi 100 ballı sistemlə qiymətləndirilir. Bundan 50 balı tələbə semestr ərzində, 50 balı isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan 50 balı aşağıdakılar aiddir: 20 bal seminar və laboratoriya dərslərində fəaliyyətinə, 30 bal kollokviumların nəticələrinə görə. Əgər fənn üzrə həm seminar və həm də laboratoriya varsa onda 10 bal seminara, 10 bal isə laboratoriyaya görə verilir.

Qiymətləndirmə zamanı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzər alınır.

İmtahan biletinə bir qayda olaraq fənni əhatə edən 5 sual daxil edilir.

Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

-10 bal- tələbə keçilmiş material dərindən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir.

-9 bal-tələbə keçilmiş material tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun mətnini tam açə bilir.

-8 bal-tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir;

-7 bal- tələbə keçilmiş material başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırə bilmir

-6 bal- tələbənin cavabı əsasən düzgündür.

-5 bal-tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir.

-4 bal- tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir;

-3 bal- tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırə bilmir;

-1-2 bal- tələbənin mövzudan qismən xəbəri var.

-0 bal- suala cavab yoxdur.

Tələbənin imtahanda topladığı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin imtahan göstəriciləri semestr ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala əlavə olunmur.

Semestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə (imtahan və imtahanaqədərki ballar əsasında)

№	Bal	Qiymət	
		Sözlə	Hərflə
1.	91-100	Əla	A
2.	81-90	Çox yaxşı	B
3.	71-80	Yaxşı	C
4.	61-70	Kafi	D
5.	51-60	Qənaətbəxş	E
6.	50 və ondan aşağı	Qeyri-kafi	F

IX. Davranış qaydalarının pozulması: Tələbə Universitetin daxili nizam –intizam qaydalarını pozduqda mövcud qanunvericilik çərçivəsində müvafiq tədbir görülməkdir.

X. Təqvim planı: Mühazirə 30 saat , Seminar 30 saat Cəmi 60 saat

	Keçirilən mühazirə mövzularının məzmunu.	Saat		
		Mühazirə	Seminar	Tarix
1	2	3	4	5
1.	Mövzu 1. Regional idarəetmə predmeti və strukturu Plan: 1. Regional idarəetmənin predmeti 2. Regional idarəetmənin strukturu. 3. Regional siyasətin inkişaf mərhələləri. Mənbə:(1, 3)	2	2	
2	Mövzu 2. Regional idarəetmənin formalaşması Plan: 1. Regional idarəetməyə müxtəlif yanaşmalar 2. Regional idarəetmənin formalaşması 3. Regionların beynəlxalq fəaliyyəti Mənbə: (3,6)	2	2	
3.	Mövzu 3. Regionun mahiyyəti və prinsipial əsasları Plan: 1. Regionların təsnifləşdirilməsi 2. İnkişaf etmiş, problemlı, böhranlı, depressiv regionlar 3. Homogen, qütbləşmiş və plan-proqram regionları Mənbə: (4,9)	2	2	
4.	Mövzu 4. Azərbaycanda iqtisadi rayonların təsnifatı Plan: 1. Azərbaycanda regionların inkişaf xüsusiyyətləri 2. Azərbaycanın iqtisadi rayonları və onların xarakterik	2	2	

	<p>çehətləri 3.Bakı və Abşeron-Xızı İqtisadi rayonlarının seçiyəvi xüsusiyyətləri Mənbə: (3,7)</p>			
5.	<p>Mövzu 5. Regionun sosial - İqtisadi İnkişafı Plan: 1. Regionun sosial - İqtisadi İnkişaf siyasəti 2. Regional inkişafının idarə olunması 3. Regional inkişafda daxili və xarici amillər Mənbə: (3,7)</p>	2	2	
6.	<p>Mövzu 6. Regional idarəetmə konsepsiyaları Plan: 1. Rəqabət üstünlükləri konsepsiyası 2. Regional idarəetmə siyasəti 3. Tənzimləyici regional idarəetmə Mənbə: (3,4)</p>	2	2	
7	<p>Mövzu 7. Regional idarəetmənin tərkibi Plan: 1. Regional idarəetmə siyasətinin məqsəd və vəzifələri 2. Regional idarəetmədə sosial problemlər 3. Regional inkişafda səmərəli idarəetmə prinsipləri Mənbə: (2,5)</p>	2	2	
8	<p>Mövzu 8. Regional inkişaf nəzəriyyələri Plan: 1. Regionların ixtisaslaşmasını müəyyənləşdirən nəzəriyyələri; 2. İstehsalın yerləşdirilməsi prinsiplərini müəyyənləşdirən nəzəriyyələri; 3. Regional inkişafın dövlət tənzimlənməsi nəzəriyyələri. Mənbə: (3,6)</p>	2	2	
9	<p>Mövzu 9. Regionun yeni paradıqmaları Plan: 1. Region-kvazidövlət, region-kvazişirkət, region-bazar, region-sosium paradıqmaları 2. İqtisadiyyatın əzazi təşkil 3. Regionlararası qarşılıqlı iqtisadi fəaliyyət Mənbə: (2, 3)</p>	2	2	
10	<p>Mövzu 10. Regional inkişafın dövlət tənzimlənməsi və idarə olunması Plan: 1. Regional inkişafın dövlət tənzimlənməsi 2. Tarazlı regional inkişaf 3. Regional inkişaf modelləri Mənbə: (1, 6)</p>	2	2	
11	<p>Mövzu 11. Regional idarəetmə metodları Plan: 1. Regional idarəetmənin forma və metodları 2. Məqsədli dövlət proqramları</p>	2	2	

	3. Proqram-məqsədli idarəetmə <i>Mənbə: (3,5,7)</i>			
12	Mövzu 12. Regional və bələdiyyə idarəetməsi Plan: 1. Bələdiyyə idarəetməsinin inkişaf strategiyası 2. Regional inkişaf proqramları 3. Regional səviyyədə infrastrukturun yaradılması <i>Mənbə: (2,6)</i>	2	2	
13	Mövzu 13. Regional idarəetmədə bələdiyyələrin rolu Plan: 1. Yerli özünüidarəetmə orqanları 2. Azərbaycanda yerli özünüidare 3. Regional idarəetmə orqanlarının inkişaf metodları <i>Mənbə: (3,7)</i>	2	2	
14	Mövzu 14. Regional inkişafın idarə olunması subyektləri Plan: 1. Regional inkişafın idarə olunmasında dövlətin rolu 2. Yerli icra hakimiyyəti orqanlarının fəaliyyəti 3. Azərbaycanda regional inkişafın idarə olunması <i>Mənbə: (2,4)</i>	2	2	
15	Mövzu 15. Regional inkişaf proqramları Plan: 1. Regional inkişaf proqramının hazırlanması mərhələləri 2. Regional inkişaf proqramının reallaşdırılma mexanizmi 3. Regionların inkişaf proqramında Ələqələndirici Şuralar <i>Mənbə: (5,6)</i>	2	2	
	Cəmi:	30	30	

XI. Fənn üzrə tələblər: Tələbə fənnin öyrənilməsi zamanı bacarmalıdır: idarəetmə zamanı rəhbərin sahib olması olduğu üstün keyfiyyətləri öyrənmək; rəhbərin qəbul etdiyi qərarların müsbət və mənfi tərəflərini təhlil etmək ; kadr potensialının düzgün idarə edilməsinə nail olmaq.

XII. Fənnin tədrisi üçün nəzərdə tutulan tədris və öyrənmə metodları.

- -mühazirə, seminar, praktiki tapşırıqlar
- -təqdimat və müzakirə
- -debat
- -müstəqil iş/araşdırma
- -layihələr
- - qrup qiymətləndirməsi

XIII. Fənn üzrə təlimin nəticələri:

- "Regional idarəetmə" fənninin predmeti, metodu və məzmunu. Regional idarəetmə nəzəriyyələri
- Ərazi və sahə idarəedilməsinin təşkili. Ərazi idarəçilik formalarının təkmilləşdirilməsi təcrübəsi. Regional idarəetmə təcrübəsi;
- Regional iqtisadiyyatın idarəetmə metodlar sistemi. Regionda sahibkarlığın inkişafı;
- Elmi Texniki Tərəqqinin regional idarəedilməsinin əsasları və regional idarəedilməsi formaları;

- Regional idarəetmə sisteminin təkmilləşdirilməsi. Məqsədli idarəetmə metodunun regionların idarəedilməsində rolu. Məqsədli dövlət proqramları;
- Regional idarəetmədə beynəlxalq təcrübə. Regional idarəetmə müasir idarəetmə texnologiyaları.

XIV: Tələbələrin fənn haqqında fikrinin öyrənilməsi:

XV: Kollokvium sualları:

I Kollokvium sualları:

1. Regional idarəetmənin predmeti
2. Regional idarəetmənin strukturu.
3. Regional siyasətin inkişaf mərhələləri.
4. Regional idarəetməyə müxtəlif yanaşmalar
5. Regional idarəetmənin formalaşması
6. Regionların beynəlxalq fəaliyyəti
7. Regionların təsnifləşdirilməsi
8. İnkişaf etmiş, problemlı, böhranlı, depressiv regionlar
9. Homogen, qütbləşmiş və plan-proqram regionları
10. Azərbaycanca regionların inkişaf xüsusiyyətləri
11. Azərbaycanın iqtisadi rayonları və onların xarakterik cəhətləri
12. Regionun sosial - iqtisadi inkişaf siyasəti
13. Regional inkişafının idarə olunması
14. Regional inkişafda daxili və xarici amillər
15. Rəqabət üstünlükləri konsepsiyası

II Kollokvium sualları:

1. Regional idarəetmə siyasəti
2. Tənzimləyici regional idarəetmə
3. Regional idarəetmə siyasətinin məqsəd və vəzifələri
4. Regional idarəetmədə sosial problemlər
5. Regional inkişafda səmərəli idarəetmə prinsipləri
6. Regionların ixtisaslaşmasını müəyyənləşdirən nəzəriyyələri;
7. İstehsalın yerləşdirilməsi prinsiplərini müəyyənləşdirən nəzəriyyələri;
8. Regional inkişafın dövlət tənzimlənməsi nəzəriyyələri.
9. Region-kvazidövlət, region-kvazişirkət, region-bazar, region-sosium paradıqmaları
10. İqtisadiyyatın əzazi təşkili
11. Regionlararası qarşılıqlı iqtisadi fəaliyyət
12. Regional inkişafın dövlət tənzimlənməsi
13. Tarazlı regional inkişaf
14. Regional inkişaf modelləri
15. Regional idarəetmənin forma və metodları

XVI. İmtahan sualları:

1. Regional idarəetmənin predmeti
2. Regional idarəetmənin strukturu.
3. Regional siyasətin inkişaf mərhələləri.
4. Regional idarəetməyə müxtəlif yanaşmalar
5. Regional idarəetmənin formalaşması
6. Regionların beynəlxalq fəaliyyəti
7. Regionların təsnifləşdirilməsi

8. İnkişaf etmiş, problemlı, böhranlı, depressiv regionlar
9. Homogen, qütbləşmiş və plan-proqram regionları
10. Azərbaycanca regionların inkişaf xüsusiyyətləri
11. Azərbaycanın iqtisadi rayonları və onların xarakterik cəhətləri
12. Bakı və Abşeron-Xızı iqtisadi rayonlarının seçiyəvi xüsusiyyətləri
13. Regionun sosial - iqtisadi inkişaf siyasəti
14. Regional inkişafının idarə olunması
15. Regional inkişafda daxili və xarici amillər
16. Rəqabət üstünlükləri konsepsiyası
17. Regional idarəetmə siyasəti
18. Tazarlaşdırıcı regional idarəetmə
19. Regional idarəetmə siyasətinin məqsəd və vəzifələri
20. Regional idarəetmədə sosial problemlər
21. Regional inkişafda səmərəli idarəetmə prinsipləri
22. Regionların ixtisaslaşmasını müəyyənləşdirən nəzəriyyələr;
23. İstehsalın yerləşdirilməsi prinsiplərini müəyyənləşdirən nəzəriyyələr;
24. Regional inkişafın dövlət tənzimlənməsi nəzəriyyələri.
25. Region-kvazidövlət, region-kvazişirkət, region-bazar, region-sosium paradıqmaları
26. İqtisadiyyatın əzazi təşkili
27. Regionlararası qarşılıqlı iqtisadi fəaliyyət
28. Regional inkişafın dövlət tənzimlənməsi
29. Tarazlı regional inkişaf
30. Regional inkişaf modelləri
31. Regional idarəetmənin forma və metodları
32. Məqsədli dövlət proqramları
33. Proqram-məqsədli idarəetmə
34. Bələdiyyə idarəetməsinin inkişaf strategiyası
35. Regional inkişaf proqramları
36. Regional səviyyədə infrastrukturun yaradılması
37. Yerli özünüidarəetmə orqanları
38. Azərbaycanda yerli özünüidarə
39. Regional idarəetmə orqanlarının inkişaf metodları
40. Regional inkişafın idarə olunmasında dövlətin rolu
41. Yerli icra hakimiyyəti orqanlarının fəaliyyəti
42. Azərbaycanda regional inkişafın idarə olunması
43. Regional inkişaf proqramının hazırlanması mərhələləri
44. Regional inkişaf proqramının reallaşdırılma mexanizmi
45. Regionların inkişaf proqramında Ələqələndirici Şuralar

"Regional idarəetmə" fənninin sillabusu 6004003 - Dövlət və bələdiyyə idarəetməsi ixtisası üzrə təhsil proqramı və tədris planı əsasında tərtib edilmişdir.

Sillabus "İqtisadiyyat və innovativ idarəetmə" kafedrasında müzakirə edilərək təsdiq olunmuşdur (13 fevral 2026-cı il protokol № 06)

Kafedra müdiri v.i.e.:

dos G.Əliyeva

Mühazirə müəllimi:

B/m F.Axundov

Seminar müəllimi:

m. Nəzrin İbrahimova